

stichting

Edward Schillebeeckx

Nieuwsbrief
26
November 2004

LEZING TER GELEGENHEID VAN DE **90STE VERJAARDAG** **EDWARD SCHILLEBEECKX**

De Faculteit der Theologie van de Radboud Universiteit Nijmegen en de stichting Edward Schillebeeckx nodigen u uit voor een verjaardagsprogramma ter gelegenheid van de negentigste verjaardag van Edward Schillebeeckx op vrijdag 12 november 2004 van 16.00 tot 18.00 uur. Na verwelcoming en korte inleiding van prof. dr. Peter Nissen, zal prof. dr. Hermann Häring een lezing houden over Schillebeeckx' bijdrage aan een verhalende theologie.

Plaats: Collegezaal 2, Collegezalencolplex, Mercatorpad 1, 6525 HS Nijmegen (campus Radboud Universiteit Nijmegen)

Kosten: Deelname is gratis.

Meer informatie: www.ru.nl/schillebeeckx

Anmelden: Telefoon: 024- 3612168 of per e-mail: secretariaat@unie.ru.nl

PROGRAMMA 12 NOVEMBER 2004

16.00 uur

Magister Edward en de Nijmeegse theologie. Een gelukkig theoloog aan een gelukkige faculteit.

Prof. dr. Peter Nissen, decaan van de Faculteit der Theologie en hoogleraar kerkgeschiedenis aan de Radboud Universiteit Nijmegen).

In september 1957 werd de Vlaamse dominicaan Edward Schillebeeckx benoemd aan de Faculteit der Theologie van de Katholieke Universiteit Nijmegen, de huidige Radboud Universiteit. Met zijn komst maakte de theologiebeoefening in Nijmegen en in Nederland een beslissende wending naar de internationale discussies over eigentijdse vragen en uitdagingen. De publicaties en lezingen die Schillebeeckx verzorgde en zijn rol tijdens het Tweede Vaticaans Concilie plaatsten de Nijmeegse theologische faculteit in de schijn-

werper van de internationale belangstelling. Maar ook verworven Edward Schillebeeckx de Nijmeegse theologiebeoefening een scherp eigen profiel: dat van de reflectie op de verhouding tussen de katholieke geloofstraditie en de eigentijdse cultuur. Daarvoor is de faculteit de inmiddels negentigjarige tot de dag van vandaag intens dankbaar.

16.20 uur

God - Puur Verrassing. Schillebeeckx' doorbraak naar een narratieve theologie.

Prof. dr. Hermann Häring, hoogleraar Wetenschapstheorie en Theologie aan het Heyendaal Instituut Nijmegen en van 1980 tot 1999 hoogleraar dogmatische theologie aan de Radboud Universiteit Nijmegen.

Edward Schillebeeckx, wellicht één van de meest verrassende en getalenteerde theologen van onze tijd, staat tegelijk in het centrum en aan de rand van de theologie. Qua belangstelling en qua inhoud staat hij in het centrum, omdat hij steeds weer terugkomt op de twee centrale vragen van de christelijke theologie, namelijk de vraag naar Jezus Christus

en de vraag naar God. Maar tegelijkertijd beweegt hij zich aan de *rand*, omdat hij Christus en God midden onder de mensen en temidden van de geschiedenis denkt. Hij benadrukt "dat het niet om het systeem gaat, maar om het contact met de werkelijkheid zelf". In het geloof en in de theologie gaat het niet zozeer om een absoluut transcendent mysterie boven deze wereld, maar om de grens "tussen God en het geschapene in onszelf". Daarom heeft Schillebeeckx steeds in *relaties* gedacht en religieuze en theologische waarheid juist daarin weten te vinden. Schillebeeckx ontdekte het geloof in de cultuur, beschreef de openbaring als sacrament, genade als bevrijding, en ervaring als contrast. God ziet hij als "ultieme levensvervulling" en toekomst van de mens. Aan de andere kant ziet hij de mensen als "een verhaal van God", terwijl de ware universaliteit te vinden is in een "fragmentarische praxis".

Een sleutel voor dit relationele, soms paradoxale denken gaat schuil in zijn magistraal boek: *'Jezus, het verhaal van een levende'*. Iedere woord is in deze titel van belang. De kern van de christelijke traditie gaat om een mens, om verhalen en om het leven. Op een exegetisch verantwoorde manier wil Schillebeeckx te weten komen 'over wie men het eigenlijk heeft'. Hij wil creatief maar trouw doorgeven hoe we over het geheim van Jezus in onze tijd kunnen spreken. De fundamentele doorbraak van deze christologie wordt meestal over het hoofd gezien. Het is een *narratieve* christologie die in wezen een verhalend uitgangspunt heeft en een dynamiek ontwikkelt die op termijn wellicht sterker en vruchtbaarder zal blijken te zijn dan een traditionele christologie die de exegetische bronnen niet serieus neemt en de interreligieuze dialoog eerder blokkeert dan bevordert. Häring zal in deze lezing enkele conclusies trekken voor een narratieve theologie die de uitdaging van de *interreligieuze* dialoog weet op te nemen. Daarmee duidt hij de relevantie van één van de centrale uitgangspunten van Schillebeeckx' theologie voor een belangrijke theologische uitdaging in onze tijd: de religieuze pluraliteit.

17.30 uur

Receptie

DE SAC

Op 20 juni 11. Overhandigden Guido Vergauwen en Benoît-Dominique de la Soujeole L'économie sacramentelle du salut aan de auteur. Edward Schillebeeckx, pas kort daarvoor uit het ziekenhuis ontslagen, toonde zich blij verrast. Hij kreeg een bijzonder mooi exemplaar: evenals het origineel in 1952 gebonden in een roomwit lederen koft met goud op snee.

Stan P.A. Gipman

EEN GROET VAN SCHILLEBEECKX

De vijftiende januari 2004 werd ik onverwacht opgenomen in het ziekenhuis met buikklachten. Daar de doktoren een operatie niet aandurfden, werd ik in begin februari overgebracht naar *Huize Rosa*, het verzorgingshuis van de zusters Dominicanessen te Neerbosch (Nijmegen). Ondanks de goede verzorging verslechterde mijn lichamelijke conditie en begin mei moest ik opnieuw naar het ziekenhuis waar werd vastgesteld dat ik twee ernstige darmtumoren

had. In een uiterst risicovolle operatie werd de grootste daarvan verwijderd. Een tweede operatie is - gezien mijn leeftijd en de slechte conditie van mijn hart - uitgesloten. Nu en de komende maanden probeer ik op krachten te komen om in ieder geval mijn nieuwe boek over de sacramenten af te maken. Via de Nieuwsbrief houd ik u, lezers, op de hoogte. Velen van u hebben mij blij verrast de afgelopen maanden met gebeden en vriendelijke attenties. Dat doet me

goed; tijdens mijn verplichte dagelijkse wandelingetjes voel ik mij vaak dankbaar met u verbonden. Daarbij besef ik ook dat mijn leven ten einde loopt. Eerlijk gezegd hoop ik dat het nog wat aards mag blijven, al zie ik reikhalzend uit naar de Levende God in wiens dienst ik mij heb gesteld. Met de mystica Hadewych wens ik u allen van harte: 'God is u god en ghi hem Minne'.

Edward Schillebeeckx.

RAMENTELE HEILSECONOMIE

VERTAALD IN HET FRANS

Dat dit jaar een Franse vertaling van Schillebeeckx' eerste boek, *De Sacramentele Heilseconomie* (1952), verscheen, wekte wel enige verbazing. Destijds, in de jaren vijftig, waren vertalingen, ook de Franse, door Schillebeeckx zelf geblokkeerd daar hij het 'maar een jeugdwerk' vond. Een zelfoordeel, dat verschillende uitgeverij met spijt accepteerden. Nu, ruim vijftig jaar later, vonden Franse

Het oeuvre van Edward Schillebeeckx is in vele talen vertaald. In de *Bibliography 1936-1996 of Edward Schillebeeckx O.P.*, samengesteld door Ted Schoof O.P. en Jan van Westelaken, worden er vijftien talen genoemd. Deze bibliografie en een aanvulling van de na 1996 verschenen publicaties zijn te vinden op de website van de Stichting: www.ru.nl/schillebeeckx. Daarnaast worden delen van zijn werk momenteel vertaald in twee Chinese talen en in het Fins. Bovendien zal in 2005 *Mensen als verhaal van God* (1989) als eerste Zweedse vertaling verschijnen.

en Zwitserse theologen een vertaling nog steeds de moeite waard vanwege de grondige bezinning op Thomas' sacramentele leer in het licht van de hedendaagse sacramentsproblematiek. Zo is de eerste 'dikke Schil' (689 pagina's), als onverwacht geschenk voor de bijna negentigjarige auteur, toch vertaald in het Frans. Het is verschenen onder de titel: *L' économie sacramentelle du salut* (Seriee Studia Friburgensia 95, Academic Press, Fribourg). Overigens werd van *Christus, Sacrament van de Godsontmoeting* (1959), voor insiders 'de dunne Schil' (199 pagina's), in 1997 een tweede, ongewijzigde Franse druk gepubliceerd – de eerste dateerde uit 1960: *Le Christ, Sacrament de la rencontre de Dieu*. *L' économie sacramentelle du salut* werd vertaald door Yvon van der Have

O.S.B., onder toezicht van professor Guido Vergauwen O.P. De initiatiefnemer van het vertaalproject is professor Benoît-Dominique de la Soujeole O.P., die het werk uitstekend heeft ingeleid (p. V-XI). Benedikt Mohelnik, een Poolse dominicaan, werkte eveneens mee aan dit omvangrijke vertaalproject dat acht jaar in beslag nam. Een vertaling van Schillebeeckx' nieuwe visie op de sacramenten, *Naar een herontdekking van de christelijke sacramenten: Ritualisering van religieuze momenten in het alledaagse leven*, in: *Tijdschrift voor Theologie* 40 (2000), 164-187, sluit het boek af. In dit artikel worden de contouren geschetst van zijn komende studie: *Sacramenten. Jezus' visioen en zijn weg van het rijk Gods. Zin- en contrastervaringen tot ritueel gelouterd*.

Ons raketings nabij

OVER DE GEDAANTEVERANDERINGEN VAN GOD EN GELOOF

Op zaterdag 26 februari 2005 houdt het Dominicaans Studiecentrum voor Theologie en Samenleving (DSTS) een studiedag ter ere van Edward Schillebeeckx, die op 12 november 2004 negentig jaar hoopt te worden. Deze dag vindt plaats op het Dominicaans Activiteitscentrum. (DAC) te Huissen van 10.00 uur tot 16.00 uur. De titel van deze studiedag luidt: *Ons raketings nabij. Over de gedaanteveranderingen van God en geloof*. In de ochtend worden enige korte lezingen gegeven. Dr Erik Borgman spreekt over het belang van

de theologie van Schillebeeckx 'na Schillebeeckx', dr Ton Zondervan over het belang van Schillebeeckx' visie op de kerk voor de nieuwe religiositeit en dr Manuela Kalsky over de uitdaging van een veelgelovig bestaan. 's Middags vindt onder meer een debat plaats over de vraag wat er in de komende jaren boven aan de theologische agenda moet staan.

Op deze dag wordt aan Edward Schillebeeckx een boek te zijner ere aangeboden dat dezelfde titel draagt als de studiedag. Het staat onder redactie van Manuela Kalsky, André Lascaris en

Inez van der Spek. Dit boek opent met een nieuw artikel van Schillebeeckx zelf, waarin hij een van de centrale thema's van zijn werk aan de orde stelt: de onkenbaarheid en ervarbaarheid van God. Het zal verschijnen bij uitgeverij Meinema te Zoetermeer.

Meer gegevens over de studiedag en het boek krijgt u begin januari 2005 toegestuurd. Maar de datum kunt u nu vast noteren: 26 februari 2005.

*L. Oosterveen,
Dominicaans Studiecentrum voor
Theologie en Samenleving (DSTS)*

COLOFON

**Uitgave van de Stichting Edward Schillebeeckx.
Verschijnt twee maal per jaar. Internet: www.ru.nl/Schillebeeckx**

DOELSTELLING

De Stichting wil het werk van Edward Schillebeeckx verzamelen, ordenen en bewaren en toegankelijk maken voor geïnteresseerden in kerk, universiteit en andere geledingen van de samenleving.

BESTUUR

Prof. dr. W.F.C.M. Derkse (voorzitter), E.H. M.G.A. Vijverberg (vice-voorzitter, Provinciaal van de Nederlandse provincie der Dominicanen), Drs. C.J.H.M. Oerlemans (penningmeester), E.H. A. Vaganée (Provinciaal van de Vlaamse provincie der Dominicanen), Drs. J.D.C. Geel, Drs. F.C.H. Slangen, Prof.dr. M. Lamberigts.

ADVISEURS

Prof. Mag. Dr. E.C.F.A. Schillebeeckx,
Prof. Dr. F.A. Maas.

EINDREDACTIE & SECRETARIAAT SES

Dr. Carl Sterkens
Voor reacties en suggesties kunt u schrijven naar:
Stichting Edward Schillebeeckx
Postbus 9103
NL-6500 HD Nijmegen
Fax.: 024-3611802; E-mail:
C.Sterkens@theo.ru.nl

STEUN

Uw financiële bijdrage is welkom op Raborekening 38.70.35.125 of girorekening 442447.
Voor betalingen uit het buitenland (eurozone) zijn BIC-nummer en IBAN-nummer van onze Raborekening relevant.
BIC-nummer:
RABONL2U en IBAN-nummer:
NL74 RABO 0387 0351 25.

Rekeningnummers staan ten name van Stichting Edward Schillebeeckx te Nijmegen.

ADRES ONJUIST?

Indien uw naam en/of adres niet meer klopt, wilt u dan zo vriendelijk zijn uw juiste naam en/of adres aan ons door te geven? Indien u iemand kent die de nieuwsbrief wilt ontvangen - en deze persoon heeft de nieuwsbrief niet per post ontvangen - kunt u het op hetzelfde adres laten weten.

ISBN 90-807264-1-9

Ontwerp & druk: Macx Reclamestudio, Nijmegen

Als u geïnteresseerd bent in het werk van Edward Schillebeeckx en in de activiteiten van de Stichting, dan is het mogelijk de Nieuwsbrief gratis te ontvangen. U kunt de Nieuwsbrief aanvragen door onderstaande bon in te vullen en op te sturen naar het secretariaat van de Stichting. Deze bon niet insturen als u de nieuwsbrief per post ontvangt: u staat al in ons bestand.

Naam _____

Adres _____

Postcode en Woonplaats _____

Hoe bent u aan informatie over de Stichting Edward Schillebeeckx gekomen?

_____

Ik heb reeds in mijn bezit Nieuwsbrief nummer _____

In plaats van deze bon kunt u ook een briefkaart naar het secretariaat sturen of even bellen.

Het adres is: Postbus 9103, NL-6500 HD Nijmegen, tel. 024 - 361 60 51

Uw financiële bijdrage is welkom op Raborekening 38.70.35.125 of girorekening 442447. Voor betalingen uit het buitenland (eurozone) zijn BIC-nummer en IBAN-nummer van onze Raborekening relevant. BIC-nummer: RABONL2U en IBAN-nummer: NL74 RABO 0387 0351 25. Rekeningnummers staan ten name van Stichting Edward Schillebeeckx te Nijmegen.